

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 14C/226/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4216208329
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Kováčová
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2020:4216208329.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno v konaní pred sudkyňou JUDr. Oľgou Kováčovou v právnej veci žalobcu: OTP banka Slovensko, a.s. so sídlom Štúrova 5, Bratislava, IČO: 31 318 916 proti žalovanej: B. L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom A. č. XXX, o zaplatenie sumy zmluvného úroku vo výške 27,50 % ročne zo sumy 2.413,56 € od 8.4.2014 do zaplatenia, takto

rozhodol:

Súd žalobu v časti o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 27,50 % ročne zo sumy 2.413,56 € od 8.4.2014 do zaplatenie **z a m i e t a**.

Žalobca **m á** právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnej výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 30.5.2016 žalobca doručil súdu žalobu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu 2.413,56 € s príslušenstvom a náhradu trov konania. Podanú žalobu žalobca postavil na tom skutkovom tvrdení, že so žalovanou uzatvoril dňa 11.10.2011 zmluvu o rýchlom poistenom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo č. XXXX XXXX XX P., ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli všeobecné obchodné podmienky pre poskytovanie spotrebných úverov pre obyvateľstvo účinné od 15.8.2011. Žalovanej bol na základe tejto zmluvy poskytnutý úver vo výške 2.640,- €, ktorý sa zaviazala splácať 84 mesačnými splátkami po 78,45 € počnúc od 11.11.2011. Žalovaná neplnila dohodnuté zmluvné podmienky, poskytnutý úver riadne nesplácala. Listom zo dňa 18.2.2014 bola preto vyzvaná na uhradenie celej sumy dlhu. Žalovaná na túto výzvu nereagovala, preto bol v zmysle čl. VIII. bod 2 písm. e) zmluvy o úvere listom zo dňa 20.3.2014 vyhlásený úver za predčasne splatný a žalovaná bola povinná celý svoj záväzok uhradiť do 10 dní od vyhlásenia splatnosti úveru. Účinnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru nastala ku dňu 7.4.2014. Ku dňu 17.5.2016 vyčíslil svoju pohľadávku voči žalovanej na sumu vo výške 4.553,47 €, ktorá pozostáva z nesplatennej istiny vo výške 2.413,56 €, dlžného úroku vo výške 2.109,46 € a dlžného úroku z omeškania vo výške 30,45 €. Zároveň si uplatnil na zaplatenie i zmluvný úrok a úrok z omeškania počnúc od 18.5.2016 do zaplatenia ako aj náhradu trov konania.

2. V priebehu konania vzal žalobca podanú žalobu v časti o zaplatenie úrokov vyčíslených za obdobie do 17.5.2016 vo výške 77,43 € späť a konanie žiadal v tejto časti zastaviť.

3. Žalovaná sa k podanej žalobe a jej prílohám vyjadrila písomne dňa 5.1.2017, skutkové tvrdenia žalobcu nepopierala. Žiadala len o povolenie možnosti zaplatiť dlžnú sumu v mesačných splátkach po 40,- €, keďže dlžnú sumu naraz uhradiť nevie.

4. Tunajší súd o podanej žalobe rozhodol rozsudkom č.k. 14C/226/2016-55 zo dňa 1.2.2017, ktorým konanie v časti o zaplatenie úrokov vyčíslených za obdobie do 17.5.2016 vo výške 77,43 € zastavil. V zastavujúcej časti žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť

žalobcovi sumu vo výške 2.413,56 € spolu s úrokom vo výške 27,50 % ročne zo sumy 2.413,56 € vyčísleným za obdobie od 11.6.2013 do 7.4.2014 vo výške 610,51 €, úrokom z omeškania vyčísleným za obdobie od 11.6.2013 do 17.5.2016 vo výške 30,45 €, úrokom z omeškania vo výške 1 % ročne zo sumy 2.413,56 € od 18.5.2016 do zaplatenia, to všetko v mesačných splátkach po 50,- € splatných vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného vyrovnania s tým, že omeškania s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Zároveň vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti a v časti súvisiaceho výroku o trovách konania podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre ako súd odvolací uznesením č.k. 8Co/207/2017-90 zo dňa 7.2.2019 tak, že prvoinštančný rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti a v časti súvisiaceho výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti uplatneného nároku na zaplatenie zmluvného úroku po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné, keď mu nebolo zrejmé, z akých myšlienkových úvah súd prvej inštancie vychádzal a svoj záver dostatočne právne nedoargumentoval. Vo svojom rozhodnutí poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Odo/657/2005 z 27.6.2007 a 33Cbo/140/2014 z 24.7.2014 a judikatúru Najvyššieho súdu SR, konkrétne rozhodnutie zo dňa 1.5.1996 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe č. 55/1996.

4. Tunajší súd riadiac sa rozhodnutím odvolacieho súdu vec opätovne prejednal. Vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vec v zmysle § 180 CSP prejednal v neprítomnosti žalobcu, ktorý sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' ospravedlnil emailovým podaním zo dňa 4.2.2020. Po vypočutí si prednesu žalovanej a po oboznámení sa s listinnými dôkaznými prostriedkami predloženými stranami sporu, a to zmluvou o rýchlom poistnom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo, všeobecnými obchodnými podmienkami, výzvou na zaplatenie záväzku, kópiou doručky, výzvou - vyhlásením úveru za predčasne splatný, kópiou doručky, štatútom splatenia účtu, čiastočným späťvzatím žaloby a vyjadrením, priebežným výpisom z účtu, vyjadrením žalovanej k žalobe, rozsudkom č.k. 14C/226/2016-55 zo dňa 1.2.2017, odvolaním, uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/207/2017-90 zo dňa 7.2.2019 ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

5. Ako vyplynulo zo zmluvy o rýchlom poistnom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo č. XXXX XXXX XXRSU, túto uzatvorila žalovaná so žalobcom dňa 11.10.2011. Na základe tejto zmluvy žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 2.640,- €. Tento úver sa žalovaná zaviazala splácať pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 78,45 € v období od 11.11.2011 do 11.10.2018. RPMN bola v zmluve vyčíslená vo výške 37,86 % a celkové náklady vo výške 6.642,45 €. Žalovaná sa tiež v zmluve zaviazala uhradiť jednorazový poplatok za spracovanie úveru vo výške 52,80 €. Tiež mala v zmysle zmluvy uhrádzať mesačný poplatok za vedenie úverového účtu vo výške 2,20 € a mesačný poplatok za zabezpečenie poistenia vo výške 3,75 €. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky pre poskytovanie spotrebných úverov pre obyvateľstvo účinné od 15.8.2011. Pre riadne neplnenie zmluvných podmienok žalovanou, žalobca žalovanú písomne dňa 18.2.2014 vyzval na zaplatenie záväzku, ktorý bol po lehote splatnosti najneskôr do 6.3.2014. Predmetnú výzvu žalovaná prevzala dňa 21.2.2014. Keďže žalovaná na výzvu nereagovala úhradou splatného záväzku, žalobca listom zo dňa 20.3.2014 žalovanej oznámil, že v zmysle uzavretej zmluvy vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru. Dlžnú pohľadávku vyčíslil na sumu vo výške 3.439,69 € a žalovanú vyzval na zaplatenie tejto sumy do 10 dní od doručenia výzvy. Ako vyplynulo z priloženej kópie doručky, žalovaná predmetnú výzvu prevzala dňa 25.3.2014. Dlžnú sumu žalovaná neuhradila. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru nadobudlo účinnosť dňa 7.4.2014, keď pohľadávka žalobcu sa stala v celom rozsahu splatnou dňa 8.4.2014.

6. Z predložených výpisov z účtu mal súd preukázanú splátkovú disciplínu žalovanej.

7. Z listinných dôkazných prostriedkov predložených žalovanou súd zistil, že žalovaná je počnúc od 10.8.2011 Sociálnou poisťovňou posudzovaná ako osoba s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %. Na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 1.12.2016 bol žalovanej zvýšený invalidný dôchodok počnúc od 1.1.2017 na sumu vo výške 193,80 €. Manžel žalovanej je poberateľom starobného dôchodku, ktorý mu bol v zmysle rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 1.12.2016 zvýšený počnúc od 1.1.2017 na sumu 214,10 € mesačne. Ako vyplynulo z predložených poštových poukazov, žalovaná dňa 4.1.2017 uhradila sumu 15,- € obchodnej spoločnosti Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. a sumu 10,40 € obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s..

8. Žalovaná na pojednávaní dňa 5.2.2020 uviedla, že by bola ochotná dlžnú sumu uhradiť, ale nevie, kam by ju mala splácať. Doplnila, že ju kontaktoval exekútor z Banskej Bystrice, ktorému poštovými poukážkami nejaké sumy uhrádzala, tieto peniaze jej ale boli vrátené. Tiež sa bola informovať v pobočke žalobcu vo Veľkom Mederi, kde bola informovaná, že takáto banka už nebude. Následne bola v pobočke Prima banky.

9. Predmetom tohto konania je po zrušení prvoinštančného rozsudku v časti nárok žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru titulom zmluvy o úvere, a to vo výške 27,50 % ročne zo sumy 2.413,56 € od 8.4.2014 do zaplatenia.

10. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, záväzok platiť úrok je splatný spolu so záväzkom vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

Podľa § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právnej vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a), b) citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z., zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

11. Podľa čl. I. bod 2 veta prvá až tretia zmluvy o rýchlom poistenom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo č. 0262 3018 11 RSU zo dňa 11.10.2011 (ďalej len „zmluva“), úver je poskytnutý za pohyblivú úrokovú sadzbu, stanovenú ako súčet základnej sadzby pre spotrebiteľské úvery (ZSSUR3) a prirážky 21,00 % p.a.. Prirážka sa nebude meniť počas celého trvania úverového vzťahu. ZSSUR3 je ku dňu podpísania zmluvy stanovená vo výške 7,50 % p.a., t.j. výsledná úroková sadzba spotrebiteľského úveru ku dňu podpísania zmluvy predstavuje 28,30 % p.a..

Podľa čl. IV. bod 6 zmluvy, ak je dlžník v omeškaní so splatením úveru alebo akejkolvek splátky úveru podľa tejto zmluvy, Banka je oprávnená od nasledujúceho dňa po dni splatnosti až do dňa skutočného zaplataenia splatnej pohľadávky účtovať zo splatnej, ale nesplatennej sumy úveru okrem úroku podľa čl. I. bod 2 tejto zmluvy aj úrok z omeškania vo výške maximálne 8,00 % p.a..

12. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním, riadiac sa rozhodnutím odvolacieho súdu, opätovným preskúmaním uplatneného nároku žalobcu na zaplataenie zmluvného úroku uplatneného z dlžnej istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru do zaplataenia, dospel k opätovnému záveru o nedôvodnosti tohto uplatneného nároku. Súd vychádzajúc zo skutočnosti, že predmetom sporu je nárok zo zmluvy o úvere podľa Obchodného zákonníka, ktorú je však potrebné považovať i za zmluvu spotrebiteľskú, pričom ide konkrétne o spotrebiteľský úver, s ktorým názorom sa stotožnil i odvolací súd vo svojom uznesení č.k. 8Co/207/2017-90 zo dňa 7.2.2019, uvádza, že v slovenskom právnom poriadku jestvuje duálna úprava záväzkov, pričom rozlišujeme ich občianskoprávnu a obchodnoprávnu úpravu. Vzťah týchto dvoch kódexov súkromného práva je vzťahom *lex specialis* ku *lex generalis*, pričom použitie Občianskeho zákonníka je subsidiárne - právne vzťahy podriadené režimu Obchodného zákonníka sa budú riadiť Občianskym zákonníkom v tých otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje (§ 1 ods. 2 Obchodného zákonníka <.). Aplikáciou zásady *lex specialis derogata lex generalis*, t. j. pokiaľ špeciálny predpis obsahuje odlišnú právnu úpravu, má prednosť pred všeobecným zákonom, je špeciálnou právnou úpravou v prejednávanej veci zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, upravujúce problematiku spotrebiteľského práva, ktorá má prednosť pred všeobecnou právnou úpravou, ktorou je v tomto prípade Obchodný zákonník, a preto je nevyhnutné posudzovať predmetný právny vzťah medzi stranami sporu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Uvedené platí napriek tomu, že je nespochybniteľný názor žalobcu, že úver je tzv. absolútny obchod a že naň dopadá tretia časť Obchodného zákonníka. Zároveň vždy je potrebné mať na zreteli, že úverová zmluva vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy, pričom v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa tu vyvstáva požiadavka, aby v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva bola aplikovaná právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku, a nie v Obchodnom zákonníku. Správnosť aplikácie občiansko-právnej úpravy, ktorá má zároveň spotrebiteľský charakter z ústavnoprávneho hľadiska nespochybňuje ani Ústavný súd SR (uznesenie ÚS SR z 19. 06. 2013 sp. zn. I. ÚS 402/2013).

13. Pokiaľ ide o uprednostnenie ustanovení Občianskeho zákonníka pre ustanoveniami Obchodného zákonníka, súd poukazuje i na rozsudok NS SR zo dňa 14. 09. 2017 č. k. 3Cdo/87/2017, v ktorom rozhodnutí sa Najvyšší súd SR zaoberal predchádzajúcimi rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré riešili otázku aplikácie Obchodného alebo Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd SR v tomto svojom rozhodnutí podrobil prieskumu všetky doterajšie rozhodnutia týkajúce sa danej problematiky a dospel k záveru, že nie je dôvod spochybňovať ten názor, že úver je tzv. absolútnym obchodom a že naň dopadá tretia časť Obchodného zákonníka. Na druhej strane však vyzdvihol, že je potrebné mať na zreteli, že úverová zmluva vykazuje aj znaky spotrebiteľskej zmluvy a vzhľadom na princíp ochrany spotrebiteľa dospel k záveru, že v prípade duplicity právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je potrebné aplikovať právnu úpravu obsiahnutú v Občianskom zákonníku, a nie v Obchodnom zákonníku. Poukázal na to, že úverovú zmluvu treba v danom prípade považovať za zmluvu spotrebiteľskú, čo vyplýva i zo Smernice Rady 87/102/EHS z 22. 12. 1986, ktorá klienta úverového vzťahu, ktorému je úver poskytovaný, sama definuje označením „spotrebiteľ“.

14. Súd prvej inštancie ohľadom uplatneného nároku na zaplataenie zmluvného úroku po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru poukazuje na aplikačnú prax súdov, ktorá sa otázkou priznania úrokov za

úver po splatnosti už zaoberala. Najvyšší súd SR vo veci 4Obo 143/1998 uviedol, že dohodnuté úroky z poskytovaných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický, pretože v opačnom prípade by na ľarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Uvedené rozhodnutie akceptoval i Ústavný súd SR vo veci sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18. 09. 2012. K záveru súdov, že: „...pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie úrokov z úveru“ ústavný súd nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, keď krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo zmluvný úrok patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu.

15. Pokiaľ žalobca vyhlásil splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom k 7.4.2014, týmto svojím jednostranným právnym úkonom zásadne zmenil pôvodne dohodnutý úverový vzťah. Zmluvné úroky a úroky z omeškania síce obe sú príslušenstvom pohľadávky, ale majú odlišné funkcie, keďže zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškanie s platením istiny, pričom na rozdiel od zmluvných úrokov, ich môže veriteľ požadovať aj keď neboli zmluvne dojednané. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na základnú charakteristiku úverového vzťahu, keď v dôsledku uzatvorenia zmluvy o úvere dochádza u veriteľa k stavu absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia, za čo mu prináleží zmluvne dojednaný úrok, ktorý predstavuje cenu peňazí, t. j. odplatu za to, že veriteľ počas trvania zmluvného vzťahu nemá istinu úveru v dispozícii a nemôže s ňou nakladať a produkovať zisk. Tento absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok dojednaný v zmluve, ktorý je splácaný spolu so splátkami úveru.

16. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej istiny, kým dohodnutý úrok predstavuje cenu, za ktorú veriteľ poskytuje dlžníkovi istinu k dispozícii. Tento zisk predstavuje práve dohodnutý úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Takýto úrok predstavuje kapitalizovanú odplatu za celé obdobie postupného splácania úveru v splátkach. V prípade, ak dôjde k predčasnému alebo k mimoriadnemu zosplatneniu úveru na základe jednostranného úkonu veriteľa, v dôsledku ktorého dôjde k zmene pôvodného úverového vzťahu, vznikne (tak, ako sa stalo aj v danej veci u žalobcu) nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Uvedené znamená, že veriteľ má právo získať okamžite celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Tým veriteľ stráca nárok na úroky za požičané peňažné prostriedky od spotrebiteľa. Naproti tomu, v dôsledku tohto jednostranného právneho úkonu veriteľa, dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba, a teda užívať a splácať ich postupne v splátkach a vznikne mu povinnosť uhradiť celú požičanú sumu spolu s kapitalizovaným úrokom ku dňu zosplatnenia. Pokiaľ si dlžník nesplní svoju povinnosť vrátiť požičané prostriedky, má veriteľ možnosť vymáhať si celú zosplatnenú pohľadávku (úver) a dlžník, ktorý nesplní povinnosť vrátiť zosplatnenú pohľadávku, sa dostáva do omeškania a je povinný uhradiť veriteľovi aj úrok z omeškania. Jednorazovým zosplatnením teda vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka <. v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 <. Z.z. to až do výšky zákonného úroku z omeškania.

17. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti zakladá nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe

kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takéto konanie veriteľa neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov.

18. S ohľadom na vyššie uvedený právny názor súdu, súd žalobu v časti, ktorá zostala predmetom sporu, zamietol. Ohľadne vyššie uvedeného právneho názoru súd poukazuje i na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Nitre (napr. rozsudok sp. zn. 6Co/122/2018 zo dňa 27.6.2018, sp. zn. 9Co/255/2017 zo dňa 15.3.2018, sp. zn. 9Co/159/2017 zo dňa 10.5.2018, sp. zn. 25Co/527/2015 z 2.12.2015, č.k. 25Co/248/2017-92 zo dňa 30.5.2018), keď rozhodovacia prax oddelenia 14C tunajšieho súdu obsadeného zákonným sudcom uvedeným v záhlaví tohto rozsudku je v otázke uplatneného nároku na zaplatenie zmluvného úroku po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru jednotná.

19. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP a § 396 CSP tak, že s ohľadom úspech žalobcu v spore (v časti zaplatenia uplatnenej istiny) mu súd priznal nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) v plnej výške.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Komárno na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozsudku vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).